

SERMO CCXXII¹.*In Vigiliis Paschæ, IV.*

CUM vos, dilectissimi, ad vigilandum et orandum ipsa solemnitas sanctæ hujus noctis hortetur; etiam nostrum vobis tamen solemniter debetur alloquium, ut adversus contrarias et invidas potestates rectoresque tenebrarum, velut contra nocturnas bestias, dominicum gregem etiam vox pastoralis exsuscitet. « Non est enim nobis colluctatio » adversus carnem et sanguinem, » sicut Apostolus dicit, id est, adversus homines mortali corpore infirmos, « Sed » adversus principes et potestates, et rectores mundi tenebrarum harum, adversus spiritalia nequitiae in caelestibus². » Nec ideo sane diabolum et angelos ejus, quos Apostolus his verbis significat, mundi hujus existimetis esse rectores, de quo scriptum est: « Et mundus » per eum factus est³. » Nam eos rectores mundi cum etiam ipse dixisset, ne quis mundum intelligeret, qui plerisque Scripturarum locis cœli et terræ nomine nuncupatur, continuo tanquam exponendo addidit, « tenebrarum harum, » hoc est, infidelium, propter quod jam fidelibus dicit: « Fuistis aliquando tenebræ, nunc » autem lux in Domino⁴. » Sunt ergo ista spiritalia nequitiae in caelestibus; non ubi sidera disposita effulgent, et sancti Angeli commorantur; sed in hujus aëris infimi

¹ Alias de Diversis So. — ² Ephes. VI, 12, et Florus ibid. — ³ Joan. 1, 10. — ⁴ Ephes. V, 8.

caliginoso habitaculo, ubi et nebula conglobatur: et tamen scriptum est: « Qui cooperit cœlum nubibus¹. » Ubi et aves volitant: et tamen dicuntur volatilia cœli². In his ergo caelestibus, non in illa superiore tranquillitate caelestium, habitant isti nequissimi spiritus, contra quos nobis colluctatio spiritalis indicitur: ut devictis angelis malis, illo præmio perfruamur, quo Angelis bonis incorrupta æternitate sociemur. Unde alio loco idem Apostolus, cum significaret tenebrosum diaboli principatum: « Secundum spiritum, inquit, mundi hujus, secundum » principem potestatis aëris hujus, qui nunc operatur in » filiis infidelitatis³. » Quod ergo est spiritus mundi hujus, hoc sunt rectores mundi. Et sicut illic exposuit quid dixerit mundum, « in filiis infidelitatis: » sic etiam hic cum addidit, « tenebrarum harum. » Et quod ibi ait: « Principem potestatis aëris; » hoc isto loco, « in caelestibus. Gratias itaque Domino Deo nostro, qui nos eruit » de potestate tenebrarum, et transtulit in regnum Filii » charitatis suæ⁴. » Ab illis ergo tenebris evangelica luce distincti, et ab illis potestatibus sanguine pretioso redempti, vigilate et orate, ne intretis in tentationem. Nam quicumque habetis fidem quæ per dilectionem operatur, missus est princeps hujus mundi foras a cordibus vestris: sed forinsecus tanquam leo rugiens circuit quærens quem devoret. Non ergo detis locum diabolo, quacumque ex parte penetrare volenti: sed qui eum foras misit patiendo pro vobis, adversus eum habitet intus in vobis. Cum vobis ille dominaretur: « Fuistis aliquando tenebræ; nunc » autem lux in Domino: sicut filii lucis ambulate. » Adversus tenebras earumque rectores in matre luce vigilate, et Patrem luminum de sinu matris lucis orate.

¹ Psal. cxlvi, 8. — ² Id. xlix, 11. — ³ Ephes. II, 2. — ⁴ Coloss. I, 13.

SERMO CCXXIII¹.*In Vigiliis Paschæ, V.*

I. In libro qui appellatur Genesis, Scriptura dicit : « Et » vidit Deus lucem quia bona est. Et divisit Deus inter » lucem et tenebras : et vocavit Deus lucem Diem, et tenebras vocavit Noctem². » Si ergo Deus vocavit diem lucem, sine dubio illi quibus dicit apostolus Paulus : « Fuistis aliquando tenebræ, nunc autem lux in Domino³, » dies erant : quoniam ille qui jussit de tenebris lumen clarescere, illuminavit eos⁴. Infantes isti, quos cernitis exterius dealbatos interiusque mundatos, qui candore vestium splendorem mentium præfigurant, cum peccatorum suorum nocte premerentur, tenebræ fuerunt. Nunc autem quia mundati sunt lavacro indulgentiæ, quia irrigati fonte sapientiæ, quia perfusi luce justitiæ : « Hic » est dies quem fecit Dominus, exultemus et lætemur in » eo⁵. » Audiatur nos dies Domini, audiatur nos dies factus a Domino : audiatur, et obaudiatur, ut exultemus et lætemur in eo. « Quoniam, sicut ait Apostolus, hoc est gaudium » et corona nostra, si vos statis in Domino⁶. » Audite ergo nos, o novelli filii castæ matris : imo audite nos, filii virginis matris. « Quoniam fuistis aliquando tenebræ, » nunc autem lux in Domino : ut filii lucis ambulate, » filiis lucis adhærete; atque ut hoc ipsum planius dicam,

¹ Alias de Diversis 81. — ² Gen. 1, 4. — ³ Ephes. v, 8, et Florus ibid. — ⁴ 2 Cor. iv, 6. — ⁵ Psal. cxvii, 24. — ⁶ Philip. iv, 1.

bonis fidelibus adhærete. Sunt enim, quod pejus est, fideles mali. Sunt fideles qui vocantur, et non sunt. Sunt fideles, in quibus Sacramenta Christi patiantur injuriam : qui sic vivunt, ut et ipsi pereant, et alteros perdant. Pereunt quippe ipsi, male vivendo : perdunt vero alios, male vivendi exempla præbendo. Vos ergo, dilectissimi, nolite talibus jungi. Bonos quærite, bonis adhærete : boni estote.

II. Neque miremini multitudinem Christianorum malorum, qui ecclesiam implent, qui ad altare communicant, qui episcopum, vel presbyterum de bonis moribus disputantem magnis vocibus laudant : per quos impletur quod congregator noster prædixit in Psalmo : « Annuntiavi, et locutus sum, multiplicati sunt super numerum¹. » In Ecclesia hujus temporis possunt esse nobiscum : in illa vero, quæ post resurrectionem futura est, congregatione sanctorum esse non poterunt. Ecclesia enim hujus temporis aræ comparatur, habens mixta grana cum paleis, habens permixtos bonis malos; habitura post judicium sine ullis malis omnes bonos. Hæc aræa continet messem ab Apostolis seminatam, a sequentibus usque in præsens tempus bonis doctoribus irrigatam, non parum etiam inimicorum persecutione contritam; sed quod solum restat, nondum superna ventilatione purgatam. Veniet autem ille de quo reddidistis in Symbolo : « Indeventurus est judicare vivos et mortuos : » et sicut Evangelium loquitur : « Habebit ventilabrum in manu sua, et » expurgabit aræam suam, et congregabit triticum suum » in horreum, paleas autem comburet igni inextinguibili². » Quod dico audiant et antiqui fideles. Qui granum est, cum tremore gaudeat, et permaneat, et ab aræa non recedat. Non se judicio suo velut a palea conetur

¹ Psal. xxxix, 6. — ² Matth. iii, 12.

exuere : quoniam si se voluerit modo a palea separare, non poterit in area permanere. Et cum venerit ille qui sine errore discernit, quod in area non invenerit, ad horreum non levabit. Incassum se de spica tunc grana jactabunt, quæcumque nunc ab area recesserunt. Implebitur illud horreum, atque claudetur. Quidquid extra remanserit, flamma vastabit. Qui ergo bonus est, charissimi, toleret malum : qui malus est, imitetur bonum. In hac quippe area possunt in paleas grana deficere; possunt rursus grana de paleis consuscitari. Quotidie fiunt ista, fratres mei : plena est vita hæc suppliciis atque solatiis. Quotidie qui videbantur boni, labuntur et pereunt : et rursus qui videbantur mali, convertuntur et vivunt. « Non vult » enim Deus mortem impii, tantum ut revertatur et vivat¹. » Audite me, grana, audite me qui estis quod esse desidero : audite me, grana. Nolite contristari de permutatione palearum : non erunt vobiscum in æternum. Quantum est hoc quod premit palea? Deo gratias, quia levis est. Nos tantum grana simus, et quantacumque fuerit, non gravabit. « Fidelis est enim Deus, qui non permit- » tet nos tentari supra id quod possumus; sed faciet cum » tentatione etiam exitum, ut sustinere possimus². » Audiant nos et paleæ; ubicumque sunt, audiant. Nolo hic sint : alloquamur eas tamen, ne forte sint. Ergo audite me paleæ : quamvis, si auditis, paleæ non eritis. Audite ergo. Prosit vobis Dei patientia. Granorum conjunctio, commonitio, grana vos faciat. Non vobis desunt imbres verborum Dei : non sit sterilis in vobis ager Dei. Ergo revirescite, granascite, maturascite. Qui enim vos seminavit, spicas vult invenire, non spinas.

¹ Ezech. xviii, 23. — ² 1 Cor. x, 13.

SERMO CCXXIV¹.*In die Paschæ, I.*

Ad populum et ad Infantes, seu eo die baptizatos.

I. HODIERNO die qui baptizati sunt, et renati sunt in Christo Jesu, alloquamur eos, et vos in eis, et ipsos in vobis. Ecce facti estis membra Christi. Si cogitatis quid facti estis, omnia ossa vestra dicent : « Domine, quis similis tibi²? » Non enim digne cogitari potest illa dignatio Dei, et deficit omnis sermo sensusque humanus, venisse vobis gratuitam gratiam nullis meritis præcedentibus. Ideo et gratia dicitur, quia gratis datur. Quam gratiam? Ut sitis membra Christi, filii Dei, ut sitis fratres Unici. Si ille Unicus, unde vos fratres, nisi quia ille Unicus natura, vos gratia fratres facti? Quia ergo membra Christi facti estis, admoneo vos : timeo vobis, non tantum a Judæis, non tantum ab hæreticis, quantum a malis catholicis. Eligite vobis in populo Dei quos imitemini. Nam si turbam imitari volueritis, inter paucos angustam viam ambulantes non eritis. Abstinetes vos a fornicatione, a rapinis, a fraudibus, a perjuriis, ab illicitis rebus, a jurgiis : ebrietas repellatur a vobis : adulterium sic timeate quomodo mortem; mortem, non quæ animam solvit a corpore, sed ubi anima semper ardebit cum corpore.

II. Fratres mei, filii mei, filiaæ meæ, sorores meæ, scio

¹ Alias de Tempore 164. — ² Psal. xxxiv, 10.

agere diabolum partes suas, nec quiescere loqui in cordibus eorum, quos obligatos suis vinculis tenet: scio fornicatoribus, adulteris qui contenti non sunt conjuge sua, dicere diabolum in cordibus eorum: Non sunt magna carnis peccata. Contra hanc diaboli susurrationem debemus habere Christi incarnationem. Hoc est, unde Christianos decipit inimicus per carnis illecebras, cum eis facit leve quod grave est, lene quod asperum, dulce quod amarum est. Sed quid prodest quia Satanus facit leve, quod Christus ostendit grave? Numquid novum aliquid facit diabolus dicere Christianis fidelibus: Nihil grave est quod facis? In carne tua peccas: numquid in spiritu? Facile deletur carnis peccatum, facile a Deo venia datur? Quid magnum facit? Artificium suum facit, quod in paradiso dixit: « Manducate, et eritis sicut dii: nequaquam moriemini. » Deus dixerat: « Qua die manducaveritis, » morte moriemini. » Venit inimicus, et ait: « Non moriemini, sed aperientur oculi vestri, et eritis sicut dii¹. » Dimissa est jussio Dei, et audita est persuasio diaboli. Tunc inventa est vera jussio Dei, et falsa deceptio diaboli. Numquid profuit, obsecro vos, quia dixit mulier: « Serpens seduxit me? » Numquid valuit excusatio? Si valuit excusatio, quare secuta est damnatio?

III. Ideo vobis dico, fratres mei, filii mei, qui habetis uxores, ut nihil aliud noveritis: et qui non habetis, et ducere vultis, integros vos ad eas servate, sicut integras vultis eas invenire. Vos qui continentiam Deo vovistis, nolite retro respicere. Ecce dico vobis, ecce clamo vobis, ego me absolvo: erogatorem me Deus posuit, non exactorem. Et tamen ubi possumus, ubi datur locus, ubi conceditur, ubi scimus, corripimus, objurgamus; anathemamus, excommunicamus: et tamen non corrigimus.

¹ Gen. III, 4, 5.

Quare? « Quia neque qui plantat est aliquid, neque qui » rigat; sed qui incrementum dat Deus¹. » Modo quia loquor, quia moneo, quid opus est nisi exaudiat me Deus pro vobis, et agat aliquid in vobis, hoc est, in cordibus vestris? Breviter dico, et vobis commendo, et fideles terreo, et vos ædifico. Membra Christi estis: nolite me, sed Apostolum audite: « Tollens, inquit, membra Christi, » faciam membra meretricis²? » Sed dicit nescio quis: Meretrix non est quam habeo, concubina mea est. O sancte episcope, meretricem fecisti concubinam meam! Numquid ego dixi? Apostolus clamat, et ego incurri calumniam. Ego te volo esse sanum: in me quare furis sicut insanus? Habes uxorem, qui hoc dicis? Habeo, inquis. Bene: velis nolis, illa quæ præter uxorem tecum dormit, jam dixi, meretrix est. Ecce vade, et dic ei, quia injuriam tibi fecit episcopus. Habes uxorem tuam legitimam, et alia tecum dormit: quæcumque est illa, jam dixi, meretrix est. Sed servat tibi uxor tua fidem, nec novit alium nisi te solum, et non disponit se nosse alterum. Cum sit ergo illa casta, tu quare fornicaris? Si illa te unum, tu quare duas? Sed dicis: Ancilla mea concubina mea est, numquid ad uxorem alienam vado? numquid ad meretricem publicam vado? Annon licet mihi in domo mea facere quod volo? Dico tibi, non licet. In gehennam vadunt, qui hoc faciunt, in sempiterno igne ardebunt.

IV. Vel hic liceat mihi loqui; et dicere. Corrigant se qui tales sunt, dum vivunt; ne postea velint, et non possint: quia subito venit mors, et non est qui corrigatur, sed qui in ignem mittatur. Et quando veniat ipsa novissima hora, nescitur, et dicitur: Corrigo. Quando corrigis, quando mutaris? Cras, inquis. Ecce quoties dicis:

¹ I Cor. III, 7. — ² Id. VI, 15.

Cras, cras : factus es corvus. Ecce dico tibi, cum facis vocem corvinam, occurrit tibi ruina. Nam ille corvus, cujus vocem imitaris exiit de arca, et non rediit¹. Tu autem, frater, redi in Ecclesiam, quam tunc illa arca significabat. Sed vos me audite, o baptizati; audite me, vos per sanguinem Christi renati : obsecro vos per nomen quod super vos invocatum est, per illud altare ad quod accessistis, per sacramenta quæ accepistis, per iudicium futurum vivorum et mortuorum; obsecro vos, obstringo vos per nomen Christi, ut non imitemini eos quos tales esse cognoscitis; sed illius sacramentum maneat in vobis, qui de ligno descendere noluit, sed voluit de sepulcro resurgere.

SERMO CCXXV².

In die Paschæ, II.

Ad Infantes.

I. COMMENDAT nobis divinæ circa nos altitudinem gratiæ Filius Dei sine tempore natus ex Patre. Quid enim erat antequam esset in homine? Putate vos quæsisse atque dixisse. Putamus enim, fratres mei, antequam Christus de Maria virgine nasceretur, erat, annon erat? Putate nos quærere, unde non licet dubitare. His itaque cogitationibus ipse Dominus respondit, quando ei dictum est : « Quinquaginta annos nondum habes, et Abraham vi-

¹ Gen. viii, 7. — ² Alias de Diversis 53.

» disti? » Respondit enim, et dixit : « Amen, amen dico » vobis, antequam Abraham fieret, ego sum¹. » Ergo erat, sed homo nondum erat. Ne forte aliquis dicat : Angelus erat : sanctum Evangelium dixit vobis, quia Christus erat. Et quæritis quid erat? « In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum². » Ecce quod erat, « In principio erat Verbum. » Non est in principio factum Verbum, sed « erat Verbum. » De isto autem mundo audi quid dicit Scriptura : « In principio fecit Deus cælum et terram³. » Quæritis per quod fecit? « In principio erat Verbum, » per quod fieret cælum et terra. Non est factum, sed « erat Verbum. » Jam restat quærere quale verbum : quia verba dicuntur et nostra. Nostra quidem verba cogitatione concipiuntur, voce pariuntur; et tamen cogitata et prolata transeunt. Illud autem quid? « Et verbum erat apud Deum. » Dic ubi erat, dic quid erat. Jam dixi. Sanctum Evangelium dixit tibi : « In principio erat Verbum. » Dic ubi erat, dic quid erat. « Et Verbum erat apud Deum. » Sed ego quæsiui quale Verbum. Vultis audire quid erat? « Et Deus erat Verbum. » O Verbum, quale Verbum? Quis explicet Verbum? « Et Deus erat Verbum. » Sed forte factum a Deo? Absit. Audi quid dicit sanctum Evangelium : « Omnia per ipsum facta sunt. » Quid est, « omnia? » Quidquid factum est a Deo, per ipsum factum est. Et quomodo ipse factus est, qui omnia fecit? Numquid ipse se fecit? Postremo si ipse se fecit, qui se faceret erat. Si ergo erat qui se faceret, nunquam non erat.

II. Quomodo in virgine tale Verbum? « Omnia per ipsum facta sunt. » Quid est, « omnia? » Quidquid factum est a Deo, per ipsum factum est. Noli, frater, ab isto tanto opere separare Spiritum sanctum. A quo tanto ope-

¹ Joan. viii, 53. — ² Id. i, 1. — ³ Gen. i, 1.

re¹? Non parvum opus, magnum opus sunt Angeli: carnem Christi sedentem ad dexteram Patris adorant Angeli. Tale ergo opus operatus est maxime Spiritus sanctus. In isto opere cognominatus est, quando sanctæ Virgini per Angelus futurus nuntiatus est filius. Illa, quia proposuerat virginitatem, et erat maritus ejus, non ablator, sed custos pudoris: imo non custos, quia Deus custodiebat; sed testis pudoris virginalis fuit maritus, ne de adulterio gravida putaretur: quando ei nuntiavit Angelus, ait: « Quomodo fiet istud? quoniam virum non cognosco. » Si cognoscere diserneret, non miraretur. Illa admiratio, propositi est testificatio. « Quomodo fiet istud? quoniam » virum non cognosco. » Quomodo fiet? Et Angelus ad eam: « Spiritus sanctus superveniet in te. » Ecce quomodo fiet quod quæris: « Et virtus Altissimi obumbrabit » tibi. Ideoque quod nascetur ex te sanctum, vocabitur » Filius Dei². » Et bene dixit: « Obumbrabit tibi: » ne tua virginitas æstum libidinis sentiat. Et cum prægnans esset, dictum est de illa: « Inventa est Maria habens de » Spiritu sancto in utero³. » Operatus est ergo Spiritus sanctus carnem Christi. Operatus est et ipse unigenitus Filius Dei carnem suam. Unde probamus? Quia inde ait Scriptura: « Sapientia ædificavit sibi domum⁴. »

III. Ergo animadvertite: Tantus Deus, Deus apud Deum, Verbum Dei per quod facta sunt omnia, quomodo in utero includitur? Primum ut ibi esset Verbum, deseruit coelum? Ut esset in utero Virginis Verbum, deseruit coelum? Et unde Angeli viverent, si Verbum deseruit coelum? Sed ut panem Angelorum manducaret homo, Dominus Angelorum factus est homo. Adhuc cogitatio humana erret per nebulas suas, deficiat, quærat, dicat,

¹ Cod. Cass. xcix, fol. 37 verso: A quo tanto opere? a carne Christi. Non, etc. — ² Luc. 1, 34, 35. — ³ Matth. 1, 18. — ⁴ Prov. ix, 1.

ut inveniatur, quomodo Verbum Dei in utero Virginis, per quod facta sunt omnia, Angelos non deseruit, Patrem non deseruit. Quomodo in illo utero includi potuit? Esse potuit, includi non potuit. Quomodo, inquit, esse potuit tantus in loco tantillo? Ergo cepit uterus, quod non capit mundus. Nec minoratus est, ut esset in utero. In utero erat, et tantus erat. Quantus erat? Dic quantus erat, dic quod erat. « Et Verbum erat apud Deum. » Dic quod erat. « Et Deus erat Verbum. » Et ego scio, inquam, qui tecum loquor; nec ego comprehendo: sed cogitatio facit nos extendi, extensio dilatat nos, dilatatio nos capaces facit. Nec facti capaces totum comprehendere poterimus: sed verbo meo vobiscum ago. Ecce quod dico, quod dicturus sum, hoc audite, hoc comprehendite verbum meum, hoc est, verbum humanum. Si autem nec hoc comprehendere poteritis, videte ab illo quam longe sitis. Certe miramur quomodo Christus carnem accepit, de Virgine natus est, et a Patre non recessit: ecce ego qui vobiscum loquor, antequam ad vos venirem, cogitavi ante quod vobis dicerem. Quando cogitavi quod vobis dicerem, jam in corde meo verbum erat. Non enim vobis dicerem, nisi ante cogitarem. Inveni te latinum, latinum tibi proferendum est verbum. Si autem Græcus esses, græce tibi loqui deberem, et proferre ad te verbum græcum. Illud verbum in corde nec latinum est, nec græcum: prorsus antecedit linguas istas quod est in corde meo. Quæro illi sonum, quæro quasi vehiculum; quæro unde perveniat ad te, quando non recedit a me. Ecce audistis quod est in corde meo, jam est et in vestro. In meo est, et in vestro est: et vos habere cœpistis, et ego non perdi. Sicut verbum meum assumpsit sonum, per quem audiretur: sic Verbum Dei assumpsit carnem, per quam videretur. Quantum potui, dixi. Et quid dixi? Quoniam

quis dixi? Homo loqui volui de Deo. Tantus est, talis est, ut nec eum loqui possimus, nec eum tacere debeamus.

IV. Gratias tibi ago, Domine, quia quod dico, vel dicere volui, tu seis: tamen de micis mensæ tuæ pavi conservos meos: pasci et tu ac nutri interius quos regenerasti. Ecce multitudo ista quid fuit? « Tenebræ: nunc autem » lux in Domino. » Talibus enim Apostolus dicit: « Fuistis aliquando tenebræ, nunc autem lux in Domino¹. » O vos, qui baptizati estis, « Fuistis aliquando tenebræ, » nunc autem lux in Domino. » Si lux, utique dies: « Vocavit enim Deus lucem Diem². » Fuistis tenebræ, fecit vos lucem, fecit vos diem; de vobis cantavimus: « Hic » est dies quem fecit Dominus, exulemus, et jucundemur in eo³. » Fugite tenebras. Ebrietas ad tenebras pertinet. Nolite discedere sobrii, et redire ebrii: et post meridiem videbimus vos. Spiritus sanctus habitare cepit, non migret: nolite illum excludere de cordibus vestris. Bonus hospes, inanes invenit, implet vos: esurientes invenit, pascit vos; postremo sitientes invenit, inebriat vos. Ipse vos inebriat: Apostolus enim ait: « Nolite inebriari » vino, in quo est omnis luxuria. » Et quasi volens nos docere unde inebriari debeamus: « Sed implemini, inquit, » Spiritu sancto; cantantes vobismetipsis, hymnis, et » psalmis, et canticis spiritalibus, cantantes in cordibus » vestris Domino⁴. » Qui lætatur in Domino, et cantat laudes Domino magna exultatione, nonne ebrius similis est? Probo istam ebrietatem: « Quoniam apud te, Deus, » fons vitæ est, et torrente voluptatis tuæ potabis eos. » Unde? « Quia apud te, Deus, fons vitæ est, et in lumine » tuo videbimus lumen⁵. » Spiritus Dei et potus et lux est. Si invenires fontem in tenebris, lucernam accenderes,

¹ Ephes. v, 8. — ² Gen. 1, 5. — ³ Psal. cxvii, 24. — ⁴ Ephes. v, 18, 19. — ⁵ Psal. xxxv, 9, 10.

ut pervenires ad eum. Noli accendere lucernam ad lucis fontem: ipse tibi lucet, et ad se te ducet. Cum veneris ad bibere, accede et illuminare. « Accedite ad eum, et » illuminamini¹: » nolite recedere, ne contenebremini. Domine Deus, voca, et accedatur ad te: firma, ne recedatur. Fac filios tuos novos, de parvulis senes, sed non de senibus mortuos. In ista enim sapientia senescere licet, mori non licet.

SERMO CCXXVI².

In die Paschæ, III.

Ad populum et ad infantes.

Sic audistis prædicari Dominum Christum, quia « In » principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et » Deus erat Verbum³. » Ipse est enim Dominus Christus, qui si non se humiliaret, sed semper sic manere voluisset, homo perisset. Agnoscimus Verbum Deum apud Deum, agnoscimus Patri æqualem unigenitum Filium, agnoscimus lumen de lumine, diem ex die. Ipse est dies, qui fecit diem: a die non factus, sed genitus. Si ergo dies de die, non factus, sed genitus est; quis est dies quem fecit Dominus? Quare dies? Quia lux est. « Et vocavit » Deus lucem diem⁴. » Quæramus quem diem fecit Dominus, ut exulemus et jucundemur in eo. In prima conditione mundi legitur, quia « Tenebræ erant super abys-

¹ Psal. xxxiii, 6. — ² Alias de Diversis 82. — ³ Joan. 1, 1. — ⁴ Psal. cxvii, 24.